

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. lapkričio 12 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — SESV 34 ir 110 straipsniai — Direktyva 94/62/EB — 1 straipsnio 1 dalis, 7 ir 15 straipsniai — Nuotolinė prekyba alkoholiniais gėrimais ir jų gabenimas iš kitos valstybės narės — Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomas akcizas — Neapmokestinimas, kai pakuotės priklauso užstato ir grąžinimo sistemai — SESV 34, 36 ir 37 straipsniai — Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencijos reikalavimas — Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais monopolija — Pateisinimas — Sveikatos apsauga“

Byloje C-198/14

dėl *Helsingin hovioikeus* (Helsinkio apeliacinis teismas, Suomija) 2014 m. balandžio 16 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. balandžio 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Valev Visnapuu

prieš

Kihlakunnansyyttäjä,

Suomen valtio – Tullihallitus

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, einantis penktosios kolegijos pirmininko pareigas, teisėjai D. Šváby, A. Rosas, E. Juhász ir C. Vajda (pranešėjas),

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. balandžio 29 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- V. Visnapuu, atstovaujamo *oikeustieteen kandidaatti* P. Snell,
- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos S. Hartikainen,
- Švedijos vyriausybės, atstovaujamos A. Falk ir U. Persson,
- Norvegijos vyriausybės, atstovaujamos T. Skjeie ir K. Nordland Hansen,

* Proceso kalba: suomių.

— Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wilms, E. Sanfrutos Cano ir I. Koskinen,
susipažinęs su 2015 m. liepos 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 34, 36, 37 ir 110 straipsnių ir 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (OL L 365, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 13 t., p. 349) 1 straipsnio 1 dalies, 7 ir 15 straipsnių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant V. Visnapuu, veikiančio *European Investment Group Oü* (toliau – EIG) vardu, ir *Kihlakunnansyyttäjä* (apylinkės prokuroras) ginčą dėl nuotolinės prekybos alkoholiniais gėrimais ir jų tiekimo Suomijos vartotojams pažeidžiant atitinkamą Suomijos reglamentavimą, visų pirma susijusį su tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomu akcizu ir mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Pagal Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį šios direktyvos tikslas – suderinti pakuočių ir jų atliekų tvarkymo nacionalines priemones, kad, pirma, būtų galima užkirsti kelią daryti poveikį valstybių narių ir trečiųjų šalių aplinkai arba mažinti tą poveikį ir taip užtikrinti aukštą aplinkosaugos lygį, antra, kad būtų galima užtikrinti vidaus rinkos funkcionavimą ir išvengti prekybos kliūčių bei konkurencijos iškreipimo ir apribojimo Europos Sąjungoje.
- 4 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad ji taikoma visoms Sąjungos rinkai pateiktoms pakuotėms ir visoms pakuočių atliekoms, nepriklausomai nuo naudotų medžiagų ir nesvarbu, ar jos gaminamos ir naudojamos pramonės, prekybos, raštinių, parduotuvių, paslaugų, buities ar kitokioje srityje.
- 5 Direktyvos 94/62 3 straipsnio 1 punkte apibrėžiama „pakuotės“ sąvoka. Jos pirmoje pastraipoje, be kita ko, pažymima, kad šioje direktyvoje „pakuotė“ – iš bet kurios rūšies medžiagų padaryti gaminiai, skirti prekėms, pradedant žaliavomis ir baigiant perdirbtomis produktais, izoliuoti, apsaugoti, tvarkyti, pristatyti ir pateikti iš gamintojo naudotojui ar vartotojui.
- 6 Direktyvos 94/62 7 straipsnyje „Grąžinimo, surinkimo ir naudojimo sistemos“ nustatyta:

„1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių garantuoti, kad būtų sudarytos sistemos, kurios užtikrintų:

- a) kad panaudotos pakuotės ir (arba) pakuočių atliekos bus grąžinamos ir (arba) surenkamos iš vartotojų, kitų galutinių naudotojų ar iš atliekų srauto ir joms bus pritaikyti tinkamiausi atliekų tvarkymo būdai;
- b) kad pakuotės ir (arba) surinktos pakuočių atliekos bus naudojamos, pakartotinai naudojamos ir perdirbamos,

siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų.

Šios sistemos yra atviros, kad jose galėtų dalyvauti atitinkamų sektorių ekonominės veiklos vykdytojai ir kompetentingos valstybinės institucijos. Jos taip pat taikomos importuotiems produktams nenustatant jokių diskriminacinių sąlygų, kaip antai detalios taisyklės ar mokesčiai už naudojimąsi jomis; ir tos sistemos kuriamos taip, kad, laikantis [ESS] Sutarties, būtų išvengta prekybos kliūčių bei konkurencijos iškraipymo.

2. 1 dalyje nurodytos priemonės yra politikos, kurios laikomasi pakuočių ir jų atliekų atžvilgiu, sudedamoji dalis, ir jas taikant ypač atsižvelgiama į aplinkosaugos, vartotojų sveikatos, saugos ir higienos reikalavimus; supakuotų prekių ir panaudotų medžiagų kokybės, autentiškumo bei techninių charakteristikų apsaugą; pramoninės bei komercinės nuosavybės teisių apsaugą.“

- 7 Direktyvos 94/62 15 straipsnis „Ekonominės priemonės“ suformuluotas taip:

„Remdamasi atitinkamomis Sutarties nuostatomis, Taryba priima ekonominius instrumentus, skatinančius šios direktyvos tikslų įgyvendinimą. Jei tokie instrumentai nepriimti, valstybės narės, laikydamosi [Sąjungos] aplinkosaugos principų ir, *inter alia*, principo „teršėjas moka“ bei prievolių, atsirandančių iš Sutarties, gali imtis šių tikslų įgyvendinimui reikalingų priemonių.“

Suomijos teisė

Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo įstatymas

- 8 Pagal Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo įstatymo Nr. 1037/2004 (*eräiden juomapakkausten valmisteverosta annettu laki*, toliau – Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo įstatymas) 5 straipsnį šis akcizas yra 51 centas už supakuoto produkto litrą.
- 9 Pagal šio įstatymo 4 straipsnį tam tikrų gėrimų pakuočių apmokestinimas akcizu, be kita ko, reglamentuojamas Akcizų įstatymu Nr. 1469/1994 (*valmisteverotuslaki*, toliau – Akcizų įstatymas).
- 10 Pavyzdžiui, pagal Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo įstatymo 6 straipsnį neapmokestinamos gėrimų pakuotės, kurios yra veiksmingos grąžinimo sistemos dalis. „Veiksminga grąžinimo sistema“ apima užstato sistemą, kai gėrimų pakuotojas ar importuotojas, veikdamas savarankiškai ar Atliekų įstatyme Nr. 1072/1993 (*Jätelaki*) arba atitinkamose Alandų provincijos (Suomija) teisės nuostatose nurodytu būdu, siekia pakartotinai naudoti ar perdirbti gėrimų pakuotes taip, kad pakuotės būtų pakartotinai užpildytos ar perdirbtos.

Akcizų įstatymas

- 11 Pagal faktinių aplinkybių metu galiojusio Akcizų įstatymo 2 straipsnio pirmą pastraipą šis įstatymas, išskyrus atvejus, jei numatyta kitaip, reglamentavo akcizų už alkoholį ir alkoholinius gėrimus rinkimą.
- 12 Iš Akcizų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies matyti, kad akcizu apmokestinamos šio įstatymo 2 straipsnyje nurodytos prekės, pagamintos Suomijoje ar į ją importuotos iš kitų valstybių narių ar trečiųjų valstybių.
- 13 Akcizų įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jei nuotolinės prekybos atveju nepaskiriamas mokestinis atstovas, pardavėjas turi sumokėti akcizą už Suomijoje gautas prekes. Jei privatus asmuo perka iš kitos valstybės narės prekes, kurias į Suomiją pristato kitas privatus asmuo arba ūkių subjektas, naudodamasis kitu būdu nei nuotolinė prekyba, akcizą turi sumokėti pristatant prekes dalyvaujantis ar Suomijoje prekes turintis privatus asmuo. Pagal šio straipsnio 5 dalį kitais atvejais, nei

minėti šiame straipsnyje, akcizą turi sumokėti asmuo, kuris komerciniais ar kitais tikslais gauna ar turi akcizu apmokestinamas prekes ir jų gavimo ar išigijimo momentu žinojo ar logiškai vertinant turėjo žinoti, kad prekės Suomijoje nebuvo tinkamai apmokestintos.

- 14 Akcizų įstatymo 7 straipsnio 6 punkte nuotolinė prekyba suprantama taip, kad asmuo, kitas nei įgaliotas sandėlio savininkas arba registruotas ar neregistruotas ūkio subjektas, kitoje valstybėje narėje perka akcizu apmokestinamas prekes, kurias nuotoline prekyba besiverčiantis pardavėjas ar kitas jo vardu veikiantis asmuo siunčia arba tiekia tiesiogiai ar per kitą valstybę narę. Pagal šio straipsnio 6 punkto a papunktį nuotoline prekyba besiverčiantis pardavėjas yra asmuo, kuris pagal 6 punktą prekes parduoda Suomijoje.
- 15 Akcizų įstatymo 9 straipsnyje, be kita ko, nustatyta, kad kiekvienas neregistruotas ūkio subjektas ir kiekvienas mokesčių mokėtojas, kaip tai suprantama pagal 10 straipsnio 4 dalį, kaip ir nuotoline prekyba besiverčiantis pardavėjas, kuris Suomijoje neturi mokesstinio atstovo, prieš eksportuodamas iš kitos valstybės narės į Suomiją turi deklaruoti importuojamas prekes muitinėje, kaip tai suprantama pagal 25 straipsnį, ir pateikti šioms prekėms taikomo akcizo sumokėjimo garantiją.
- 16 Pagal Akcizų įstatymo 18 straipsnio 1 dalį prekės, kurias išigijus kitoje valstybėje narėje buvo sumokėtas akcizas ir kurias į Suomiją iš kitos valstybės narės atvykstantis privatus asmuo atsigabena, neapmokestinamos, jei yra skirtos šio asmens asmeniniam naudojimui.

Atliekų įstatymas

- 17 Faktinių aplinkybių atsiradimo momentu veiksmingą grąžinimo sistemą, susijusią su gėrimų pakuotėmis, įdiegimą ir priklausymą šiai sistemai reglamentavo Atliekų įstatymas. Pagal šio įstatymo 18g straipsnio pirmą pastraipą gamintojas, pavyzdžiui, pakuotojas ar importuotojas, gali vykdyti savo pareigas kartu su gamintojais ar ūkio subjektais, sukūręs asociaciją ar juridinio asmens statusą turintį fondą, kaip antai gamintojų grupę, prisijungęs prie tokios asociacijos ar sudaręs sutartį su ja.
- 18 Atliekų įstatymo 18g straipsnio antroje pastraipoje nustatyta, kad gamintojų grupėje pareigos teisingai paskirstomos gamintojams ir galimai kitiems ūkio subjektams, atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir mastą nesukuriant kliūčių prekybai ir neiškraipant konkurencijos. Gamintojų grupė priima kaip partnerius, narius ar sutarties šalis tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir jau į grupę priimti gamintojai, bet kurią naują gamintoją, kuriam dėl nedidelės gamybos ar kitos priežasties ekonomiškai nenaudinga vienam atliktas iš naujo panaudoti, naudoti ar kitaip tvarkyti.

Alkoholio įstatymas

- 19 Alkoholio įstatymo Nr. 1143/1994 (*alkoholilaki*, toliau – Alkoholio įstatymas) 1 straipsnyje nustatyta, kad šio įstatymo tikslas – išvengti žalingų alkoholinių medžiagų padarinių visuomenei, socialiniam gyvenimui ir sveikatai kontroliuojant alkoholio vartojimą.
- 20 Pagal Alkoholio įstatymo 8 straipsnį be specialios licencijos leidžiama importuoti alkoholinius gėrimus, skirtus asmeniniam vartojimui arba naudoti komerciniais ar profesiniais tikslais. Importo asmeniniam vartojimui tvarka apibrėžta šio įstatymo 10 straipsnyje. Šio įstatymo 8 straipsnyje taip pat pažymima, kad asmuo, alkoholinius gėrimus naudojantis komerciniais arba profesiniais tikslais, turi turėti šiame įstatyme numatytą specialią veiklos licenciją, kad galėtų importuoti alkoholinius gėrimus.
- 21 Dėl alkoholinių gėrimų importo asmeniniam vartojimui, kuriam netaikomas reikalavimas turėti licenciją, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad įvairiose gairėse ir pranešimuose Suomijos tarnybos pažymėjo, kad kai privatus asmuo užsako alkoholinius gėrimus

užsienyje, nuosavybės teisė į šiuos gėrimus užsakovui neginčytinai turi būti perėjusi iki to laiko, kai gėrimai bus importuoti asmeniniam vartojimui. Šiuo atveju reikalaujama, kad gėrimus gabentų pats užsakovas arba pasirūpintų, kad gabentų trečiasis asmuo, ne pardavėjas.

- 22 Alkoholio įstatymo 13 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta, kad, išskyrus šio įstatymo 14 straipsnyje numatytas išimtis, valstybinė bendrovė *Alko* turi mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais monopoliją.
- 23 Pagal Alkoholio įstatymo 13 straipsnio antrą pastraipą *Alko* turi teisę verstis alkoholinių gėrimų, numatytų šios nuostatos pirmoje pastraipoje, mažmenine prekyba tik institucijų nustatytoje alkoholinių gėrimų parduotuvėje, atitinkamoje vietoje, kurioje galima veiksmingai vykdyti kontrolę.
- 24 Pagal Alkoholio įstatymo 13 straipsnio trečią pastraipą, nepaisant šio straipsnio antros pastraipos, *Alko* galima vykdyti mažmeninę prekybą alkoholiniais gėrimais juos siunčiant klientui ar pirkėjui pagal dekretu priimtas nuostatas.
- 25 Alkoholio įstatyme nustatytos dvi *Alko* turimos mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais monopolijos išimtis.
- 26 Alkoholio įstatymo 14 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta, kad verstis fermentacijos būdu gautų alkoholinių gėrimų, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 4,7 %, mažmenine prekyba gali ne tik *Alko*, bet ir bet kuris asmuo, turintis kompetentingos institucijos išduotą mažmeninės prekybos licenciją.
- 27 Pagal šio 14 straipsnio antrą pastraipą mažmenine prekyba fermentacijos būdu gautais alkoholiniais gėrimais, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 13 %, gali verstis ne tik *Alko*, bet ir bet kuris asmuo, kuriam kompetentinga institucija leido gaminti tokius alkoholinius gėrimus Socialinių reikalų ir sveikatos ministerijos nustatytais sąlygomis.
- 28 Šio straipsnio trečioje pastraipoje numatyta, kad mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencija gali būti suteikta bet kuriam asmeniui, kuris atitinka būtinas sąlygas ir yra patikimas, kaip reikalaujama.
- 29 Alkoholinių gėrimų įstatymo 14 straipsnio ketvirtoje pastraipoje pažymėta, kad šio straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose numatyta mažmeninė prekyba gali būti vykdoma tik institucijų nustatytoje prekybos vietoje, kuri atitinka vietas, prekybos vietas ir veiklos sąlygas ir kurioje prekyba organizuojama taip, kad galima būtų vykdyti kontrolę.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 30 EIG, kurios registruota buveinė yra Estijoje, kontroliuojama V. Visnapuu, administruoja interneto svetainę www.alkotaxi.eu, kurioje Suomijos rezidentai galėjo įsigyti visokių rūšių silpnų ir stiprių alkoholinių gėrimų. Po to, kai pirkėjai sumokėdavo EIG už pirkinius, įmonė organizuodavo daliai klientų įsigytų alkoholinių gėrimų tiekimą iš Estijos į jų namus Suomijoje.
- 31 EIG nedeklaravo alkoholinių gėrimų importo Suomijos muitinėje, todėl nebuvo apskaičiuotas akcizas. EIG nepaskyrė mokesčio atstovo, kaip numatyta Akcizų įstatymo 7 straipsnio septintoje pastraipoje, kuris galėtų Suomijos muitinei mokėti akcizą už išsiųstas į Suomiją prekes. EIG nedeklaravo išsiųstų prekių ir nepateikė akcizo sumokėjimo garantijos prieš išsiųsdama prekes į Suomiją. Be to, EIG nesumokėjo pakuotės mokesčio už parduodamą vienetą. Galiausiai, kiek tai susiję su pristatymu pirkėjui po alkoholinių gėrimų importo, EIG neturėjo didmeninės ar mažmeninės prekybos licencijos, kaip tai suprantama pagal Alkoholio įstatymo 8 straipsnį.

- 32 Remdamasis apylinkės prokuroro išvadomis, *Helsingin käräjäoikeus* (Helsinkio pirmosios instancijos teismas) laikė, kad faktas, jog EIG vykdant veiklą nuo 2009 m. birželio 24 d. iki rugpjūčio 18 d. į Suomiją buvo importuota ir neapmokestinta akcizu 4 507,30 l alaus, 1 499,40 l sidro, 238,70 l vyno ir 3 450,30 l spiritinių gėrimų, yra įrodytas. Taigi, iš viso buvo išvengta 23 144,89 EUR akcizo už alkoholinius gėrimus ir 5 233,52 EUR tam tikrų gėrimų pakuotės akcizo, bendra suma sudarė 28 378,40 EUR.
- 33 Be to, šis teismas nusprendė, kad V. Visnapuu atgabeno minėtą alkoholio kiekį iš Estijos į Suomiją ir jį pardavė Suomijoje. Todėl dėl mokesčių vengimo stambiu mastu ir Alkoholio įstatymo pažeidimo V. Visnapuu buvo nubaustas aštuonių mėnesių laisvės atėmimo bausme, bausmės vykdymą atidedant. Iš V. Visnapuu taip pat buvo priteista sumokėti į Suomijos biudžetą 28 378,40 EUR nesumokėtų mokesčių su delspinigiais ir atlyginti bylinėjimosi išlaidas.
- 34 Apeliaciniame skunde, pateiktame prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, V. Visnapuu prašė, pirma, jį išteisinti ir panaikinti jam priteistus sumokėti delspinigius, ir, antra, gražinti bylinėjimosi išlaidas su palūkanomis. Papildomai jis prašė, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateiktų Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą.
- 35 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad apeliaciniame procese bylos faktinės aplinkybės nebuvo ginčytos. Daliai Suomijos klientų, internetu iš EIG užsisakiusių alkoholinių gėrimų, šiuos gėrimus pristatydavo V. Visnapuu, kaip EIG atstovas, importuodamas iš Estijos į Suomiją, nors tam neturėjo pagal Alkoholio įstatymo 8 straipsnio pirmą pastraipą numatytos licencijos. EIG, kuri neturėjo gėrimų pakuočių perdirbimo ar pakartotinio naudojimo sistemos ir nebuvo prisijungusi prie tokios sistemos, muitinėje nedeklaravo importuotų alkoholinių gėrimų, kai jie buvo atgabenti į paskirties vietą, todėl nebuvo apskaičiuotas joks akcizas. Taip pat neginčyta, kad V. Visnapuu importavo *Helsingin käräjäoikeus* (Helsinkio pirmosios instancijos teismas) nustatytą alkoholinių gėrimų kiekį ir išvengė šio teismo nuosprendyje nurodytų mokesčių.
- 36 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nacionalinės teisės taikymas pagrindinėje byloje iškelia daug klausimų, susijusių su Sąjungos teise; šiuos klausimus galima suskirstyti į dvi dalis: pirma, klausimai, susiję su tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo reglamentavimu, ir, antra, klausimai, susiję su reikalavimu turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant verstis jų mažmenine prekyba Suomijoje.
- 37 Esant šioms sąlygoms *Helsingin hovioikeus* (Helsinkio apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Suomijos teisės aktų dėl tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo, pagal kuriuos šis mokestis renkamas, jei pakuotė nepriklauso grąžinimo sistemai, teisėtumas turi būti vertinamas pagal SESV 110 straipsnį, o ne pagal SESV 34 straipsnį? Nagrinėjama grąžinimo sistema turi būti taip pat laikoma užstato sistema, kai gėrimų pakuotojas ar importuotojas, veikdamas savarankiškai ar Suomijos atliekų įstatyme arba atitinkamose Alandų provincijos [Suomija] teisės nuostatose nurodytu būdu, siekia pakartotinai naudoti ar perdirbti gėrimų pakuotes taip, kad pakuotės būtų pakartotinai užpildytos ar perdirbtos kaip žaliavos?
 2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, ar minėtas reglamentavimas atitinka Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius, taip pat SESV 110 straipsnį?
 3. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų neigiamas, ar minėtas reglamentavimas atitinka Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius, taip pat SESV 34?
 4. Jei atsakymas į trečiąjį klausimą būtų neigiamas, ar [minėtas] reglamentavimas turi būti laikomas teisėtu pagal SESV 36 straipsnį?

5. Ar reikalavimas, kad asmuo, kuris alkoholinius gėrimus naudoja komerciniais tikslais ar kitai ekonominei veiklai, vykdydamas veiklą turėtų specialią mažmeninės prekybos licenciją, kiek tai susiję su alkoholinių gėrimų importu, kai Suomijos pirkėjas internetu ar nuotolinės prekybos būdu iš kitoje valstybėje narėje veiklą vykdančio pardavėjo nusiperka alkoholinių gėrimų, kuriuos pardavėjas atgabena į Suomiją, gali būti laikomas susijusiu su monopolijos egzistavimu ar jos veikimu taip, kad juo nepažeidžiamas SESV 34 straipsnis, tačiau jį reikia vertinti atsižvelgiant į SESV 37 straipsnį?
6. Jei atsakymas į penktąjį klausimą būtų teigiamas, ar licencijos reikalavimas suderinamas su SESV 37 straipsnio nuostatomis dėl komercinio pobūdžio valstybinės monopolijos?
7. Jei atsakymas į penktąjį klausimą būtų neigiamas ir jei šiuo atveju reikėtų taikyti SESV 34 straipsnį, ar Suomijos reglamentavimą, pagal kurį, jei alkoholiniai gėrimai internetu užsakomi iš užsienio arba kitu nuotolinės prekybos būdu, juos importuoti asmeniniam vartojimui galima tik jei pats užsakovas arba su pardavėju nesusijęs trečiasis asmuo alkoholinius gėrimus įveža į šalį, o kitais atvejais importuojant reikalinga licencija pagal Alkoholio įstatymą, reikia laikyti 34 straipsniui prieštaraujančiu kiekybiniu apribojimu arba panašaus poveikio priemone?
8. Jei atsakymas į ankstesnį klausimą būtų teigiamas, ar nagrinėjamas reglamentavimas gali būti laikomas pateisinamu ir proporcingu atsižvelgiant į žmonių sveikatos ir gyvybės apsaugą?“

Dėl prejudicinių klausimų

- 38 Reikia atskirai išnagrinėti pirmąjį–ketvirtąjį klausimus, susijusius su tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo reglamentavimu, ir penktąjį–aštuntąjį klausimus, susijusius su reikalavimu turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant verstis jų mažmenine prekyba Suomijoje.

Dėl pirmojo–ketvirtojo klausimų

- 39 Pirmuoju–ketvirtuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 34 ir 110 straipsnius ir Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais draudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo nustatomas akcizas tam tikroms gėrimų pakuotėms, bet numatytas neapmokestinimas tuo atveju, kai šios pakuotės priklauso veiksmingai grąžinimo sistemai.

Dėl Sutarties nuostatų taikytinumo

- 40 Kadangi pirmasis–ketvirtasis klausimai susiję tiek su Direktyvos 94/62, tiek su Sutarties nuostatomis, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką nacionalinė priemonė, priklausanti Sąjungos lygiu išsamiai suderintai sričiai, turi būti vertinama atsižvelgiant į šios suderinimo priemonės, o ne į pirminės teisės nuostatas (Sprendimo *UNIC ir Uni.co.pel*, C-95/14, EU:C:2015:492, 33 punktą ir jame nurodyta teismo praktiką).
- 41 Todėl pirmiausia reikia nustatyti, ar Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalyje, 7 ir 15 straipsniuose atliktas suderinimas yra išsamus.
- 42 Šiuo tikslu Teisingumo Teismas minėtas nuostatas turi aiškinti atsižvelgdamas ne tik į jų formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame jos įtvirtintos, tikslus (Sprendimo *UNIC ir Uni.co.pel*, C-95/14, EU:C:2015:492, 35 punktą ir jame nurodyta teismo praktiką).

- 43 Pagal Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį jos tikslas – suderinti pakuočių ir jų atliekų tvarkymo nacionalines priemones, kad, pirma, būtų galima užkirsti kelią daryti poveikį valstybių narių ir trečiųjų šalių aplinkai arba mažinti tą poveikį ir taip užtikrinti aukštą aplinkosaugos lygį, antra, kad būtų galima užtikrinti vidaus rinkos funkcionavimą ir išvengti prekybos kliūčių ir konkurencijos iškreipimo ir apribojimo Sąjungoje.
- 44 Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę nuspręsti, kad Direktyvos 94/62 5 straipsnis išsamiai nesuderina nacionalinių sistemų, skirtų pakartotiniam pakuočių naudojimui skatinti (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Radlberger Getränkegesellschaft ir S. Spitz*, C-309/02, EU:C:2004:799, 56 punktą ir Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-463/01, EU:C:2004:797, 44 punktą). Šiuo klausimu Teisingumo Teismas, be kita ko, teigė, kad šis 5 straipsnis leidžia valstybėms narėms teikti pirmenybę pakartotiniam pakuočių naudojimui tik „laikantis Sutarties“ (žr. Sprendimo *Radlberger Getränkegesellschaft ir S. Spitz*, C-309/02, EU:C:2004:799, 58 punktą ir Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-463/01, EU:C:2004:797, 46 punktą).
- 45 Taip pat Direktyvos 94/62 7 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nustatyta, kad grąžinimo ir (ar) surinkimo, pakartotinio naudojimo ir naudojimo sistemos taip pat taikomos importuotiems produktams nenustatant jokių diskriminacinių sąlygų, kaip antai detalių taisyklių ar mokesčių už naudojimąsi jomis; tos sistemos kuriamos taip, kad, „laikantis Sutarties“, būtų išvengta prekybos kliūčių ir konkurencijos iškreipimo.
- 46 Todėl kaip ir Direktyvos 94/62 5 straipsnis, jos 7 straipsnis neatlieka išsamaus suderinimo, bet nurodo taikytinas Sutarties nuostatas.
- 47 Dėl Direktyvos 94/62 15 straipsnio pasakytina, kad jis neatlieka derinimo, bet įgalioja Tarybą priimti ekonomines priemones, skatinančias šios direktyvos tikslų pasiekimą, arba, jei tokios priemonės nepriimtoms, įgalioja valstybės nares, laikantis prievolių, atsirandančių iš Sutarties, imtis šiems tikslams pasiekti reikalingų priemonių. Taigi, ši nuostata taip pat reikalauja taikyti reikšmingas Sutarties nuostatas.
- 48 Iš to, kas minėta, matyti, kad pagal Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius atliktas suderinimas nėra išsamus, kaip pažymi generalinis advokatas išvados 75 punkte. Todėl šiuos straipsnius įgyvendinančios nacionalinės priemonės turi būti vertinamos atsižvelgiant ne tik į šios direktyvos nuostatas, bet ir į reikšmingas pirminės teisės nuostatas.

Dėl SESV 34 ir 110 straipsnių taikytinumo

- 49 Kadangi Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius įgyvendinančios nacionalinės priemonės turi būti vertinamos atsižvelgiant į reikšmingas pirminės teisės nuostatas, reikia nustatyti, ar reglamentavimas, nustatantis akcizą tam tikroms gėrimų pakuotėms, kaip antai nagrinėjamoms pagrindinėje byloje, turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 34 ir (ar) 110 straipsnį. V. Visnapuu, Suomijos vyriausybė ir Europos Komisija mano, kad šis reglamentavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 110 straipsnį.
- 50 Teisingumo Teismas ketletą kartų nusprendė, kad SESV 34 ir SESV 110 straipsnių taikymo sritys yra tarpusavyje nesuderinamos. Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad SESV 34 straipsnio taikymo sritis neapima kitose specialiose nuostatose numatytų kliūčių ir kad mokestinėmis kliūtims, numatytoms SESV 110 straipsnyje, netaikytinas SESV 34 straipsnyje įtvirtintas draudimas (žr., be kita ko, Sprendimo *Tatu*, C-402/09, EU:C:2011:219, 33 punktą).

- 51 Piniginis mokestis yra vidaus mokestis, kaip jis suprantamas pagal SESV 110 straipsnį, jei jis taikomas pagal bendrąją vidaus mokesčių sistemą, kuri sistemiškai taikoma gaminių grupėms remiantis objektyviais, nuo gaminių kilmės ir paskirties nepriklausančiais kriterijais (žr., be kita ko, Sprendimo *Koornstra*, C-517/04, EU:C:2006:375, 16 punktą ir Sprendimo *Stadtgemeinde Frohnleiten ir Gemeindebetriebe Frohnleiten*, C-221/06, EU:C:2007:657, 31 punktą).
- 52 Šiuo atveju iš šio sprendimo 8–10 punktų matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas reglamentavimas nustato 51 cento už supakuoto produkto litrą akcizą tam tikroms gėrimų pakuotėms, bet šiuo akcizu neapmokestinamos gėrimų pakuotės, kurios yra veiksmingos grąžinimo sistemos dalis.
- 53 Atsižvelgiant į šias charakteristikas reikia konstatuoti, kad, viena vertus, pagrindinėje byloje nagrinėjamas akcizas yra piniginis mokestis, susijęs su bendrąja vidaus mokesčių sistema, kuri sistemiškai taikoma gaminių grupėms, t. y. gėrimų pakuotėms. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę nuspręsti, kad iš tikrųjų atliekos, skirtos sunaikinti, turi būti laikomos gaminiiais, kaip tai suprantama pagal SESV 110 straipsnį (Sprendimo *Stadtgemeinde Frohnleiten ir Gemeindebetriebe Frohnleiten*, C-221/06, EU:C:2007:657, 36–38 punktai). Todėl tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomas akcizas turi būti laikomas taikomu produktams, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.
- 54 Viena vertus, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šis akcizas taikomas gėrimų pakuotėms remiantis objektyviais, nuo gaminių kilmės ir paskirties nepriklausančiais kriterijais. Iš tiesų, šis akcizas taikomas tiek nacionalinės kilmės gėrimų pakuotėms, tiek importuotų gėrimų pakuotėms, jei šios pakuotės nepriklauso veiksmingai grąžinimo sistemai.
- 55 Iš to, kas minėta, matyti, kad tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomas akcizas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, yra vidaus mokestis, kaip tai suprantama pagal SESV 110 straipsnį. Taikant šio sprendimo 50 punkte primintą teismo praktiką, toks akcizas turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 110 straipsnį, atmetant SESV 34 straipsnį.

Dėl SESV 110 straipsnio aiškinimo

- 56 Suomijos vyriausybė ir Komisija mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomas akcizas atitinka SESV 110 straipsnį. V. Visnapuu teigia priešingai: šis reglamentavimas yra diskriminuojantis ir prieštarauja SESV 110 straipsniui, nes iš kitos valstybės narės veikiantis pardavėjas praktiškai negali priklausyti veiksmingai grąžinimo sistemai.
- 57 Pagal SESV 110 straipsnio pirmą pastraipą jokia valstybė narė tiesiogiai ar netiesiogiai neapmokestina kitų valstybių narių gaminių jokiais savo vidaus mokesčiais, didesniais už tuos, kuriais ji tiesiogiai ar netiesiogiai apmokestina panašius vietos gaminius. Pagal šios nuostatos antrą pastraipą jokia valstybė narė neapmokestina kitų valstybių narių gaminių tokio pobūdžio vidaus mokesčiais, kurie suteiktų netiesioginę apsaugą kitiems gaminiams.
- 58 Pagrindinėje byloje iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos duomenų nematyti, kad Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo įstatymas, nagrinėjamas pagrindinėje byloje, gali netiesiogiai apsaugoti nacionalinę produkciją, kitą nei gėrimų pakuotės, kaip tai suprantama pagal SESV 110 straipsnio antrą pastraipą. Todėl reikia apriboti Teisingumo Teismo vertinimą šio straipsnio pirma pastraipa ir išnagrinėti, ar importuotų gėrimų pakuočių apmokestinimas šiuo akcizu yra didesnis, nei taikomas nacionalinės kilmės gėrimų pakuočių apmokestinimui.
- 59 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 110 straipsnio pirma pastraipa pažeidžiama, kai importuotiems gaminiams ir panašioms vietos gaminiams taikomas mokestis skaičiuojamas skirtingai pagal skirtingus kriterijus, dėl to bent jau kai kuriais atvejais importuotas gaminys apmokestinamas

didesne suma. Taigi, pagal minėtą nuostatą kitų valstybių narių gaminiais taikomas akcizas negali būti didesnis už tą, kuris taikomas panašioms nacionaliniams gaminiais (Sprendimo *Brzeziński*, C-313/05, EU:C:2007:33, 29 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

- 60 Pagrindinėje byloje Suomijos vyriausybė ir Komisija teisingai teigia, kad tam tikroms gėrimų pakuotėms akcizo taikymo tvarka, t. y. suma, apmokestinamoji vertė ir neapmokestinimo sąlygos, suformuluota vienodai kitų valstybių narių gėrimų pakuočių atveju ir panašių nacionalinių produktų atveju. Todėl, kaip pažymi generalinis advokatas išvados 79 ir 80 punktuose, šiuo atveju negali būti konstatuota jokia tiesioginė kitų valstybių narių kilmės gėrimų pakuočių diskriminacija, kaip tai suprantama pagal SESV 110 straipsnio pirmą pastraipą.
- 61 V. Visnapuu teigia, kad sąlygos, nustatytos tam, kad būtų taikomas neapmokestinimas dėl gėrimų pakuočių priklausymo veiksmingai grąžinimo sistemai, yra netiesiogiai diskriminuojančios, nes nuotoline prekyba internetu iš kitos valstybės narės besiverčiantis pardavėjas niekada negalės tuo pasinaudoti.
- 62 Pagrįsdamas šį argumentą V. Visnapuu tvirtina, kad nuotoline prekyba internetu iš kitos valstybės narės besiverčiančiam pardavėjui priklausyti veiksmingai grąžinimo sistemai yra pernelyg brangu, nes, be kita ko, atsiranda pareiga ant gėrimų pakuočių pateikti tam tikras nuorodas, pareiga pateikti garantiją ir įgyti teisę priklausyti. V. Visnapuu priduria, kad nuosavos veiksmingos grąžinimo sistemos sukūrimas nėra ekonomiškai tinkama galimybė mažai internetinės prekybos įmonei dėl nuolatinių tokios sistemos eksploatacijos išlaidų.
- 63 Šiuo klausimu primintina, kad V. Visnapuu nurodyti sunkumai, net įrodyti, neparodo skirtingo kitų valstybių narių kilmės gėrimų pakuočių ir panašių nacionalinių produktų skirtingo vertinimo, kaip tai suprantama pagal SESV 110 straipsnio pirmą pastraipą. Iš tiesų, iš tokių sunkumų, su kuriais susiduria nuotoline prekyba besiverčiantis mažas ūkio subjektas, siekdamas priklausyti veiksmingai grąžinimo sistemai ar ją susikurti, nereikia daryti išvados, kad kitų valstybių narių kilmės gėrimų pakuotėms sunkiau gauti numatytą neapmokestinimą tuo atveju, kai jos priklauso tokiai sistemai, todėl jos apmokestinamos daugiau nei panašūs nacionaliniai produktai.
- 64 Be to, kaip teigė Suomijos vyriausybė per posėdį, o generalinis advokatas nurodė išvados 89–91 punktuose, tokius pačius sunkumus patiria Suomijoje įsisteigę maži ūkio subjektai ir kitoje valstybėje narėje įsisteigę ūkio subjektai.
- 65 Iš to, kas minėta, matyti, kad SESV 110 straipsnis nedraudžia nacionalinio reglamentavimo, nustatančio tam tikrų gėrimų pakuočių akcizą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje.

Dėl Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalies, 7 ir 15 straipsnių aiškinimo

- 66 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas Teisingumo Teismo taip pat klausia, ar Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalis, 7 ir 15 straipsniai draudžia tokį nacionalinį reglamentavimą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo nustatomas tam tikrų gėrimų pakuočių akcizas. Suomijos vyriausybė ir Komisija teigia, kad šis reglamentavimas atitinka Direktyvos 94/62 nuostatas.
- 67 Pirmiausia primintina, kad gėrimų pakuotės yra „pakuotės“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 94/62 3 straipsnio 1 punktą, todėl patenka į šios direktyvos taikymo sritį pagal jos 2 straipsnio 1 dalį.
- 68 Teisingumo Teismas konstatavo, kad jokia Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalies, 7 ir 15 straipsnių nuostata nedraudžia tokio reglamentavimo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo nustatomas tam tikrų gėrimų pakuočių akcizas.

- 69 Konkrečiai kalbant apie Direktyvos 94/62 7 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, ši nuostata reikalauja, kad panaudotų pakuočių ir (ar) pakuočių atliekų grąžinimo, surinkimo, pakartotinio naudojimo ir naudojimo sistemos būtų taikomos importuotiems produktams nenustatant jokių diskriminacinių sąlygų ir kuriamos taip, kad, laikantis Sutarties, būtų išvengta prekybos kliūčių bei konkurencijos iškraipymo.
- 70 Primintina, kad ši pareiga susijusi su tokių sistemų veikimu, o ne tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomo akcizo tvarka, kaip antai nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai šio sprendimo 63 punkte, be kita ko, buvo konstatuota, kad ji nediskriminuoja kitų valstybių narių kilmės gėrimų pakuočių.
- 71 Be to, šiuo klausimu Suomijos vyriausybė teigia, kad Atliekų įstatymo 18g straipsnio antroje pastraipoje nustatyta, kad gamintojų grupėje pareigos teisingai paskirstomos gamintojams ir galimai kitiems ūkio subjektams atsižvelgiant į veiklos pobūdį ir mastą nesukuriant kliūčių prekybai ir neiškraipant konkurencijos. Ši nuostata taip pat įpareigoja gamintojų grupę priimti kaip partnerius, narius ar sutarties šalis tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir jau į grupę priimti, bet kuri naują gamintoją, kuriam dėl nedidelės gamybos ar kitos priežasties ekonomiškai nenaudinga vienam atliekas iš naujo panaudoti, naudoti ar kitaip tvarkyti.
- 72 Kiek tai susiję su Direktyvos 94/62 15 straipsniu, jis leidžia Tarybai priimti „ekonominius instrumentus, skatinančius šios direktyvos tikslų įgyvendinimą“. Nesant Tarybos priimtų priemonių ši nuostata valstybėms narėms leidžia priimti „laikantis [Sąjungos] aplinkosaugos principų ir, *inter alia*, principo „teršėjas moka“ bei prievolių, atsirandančių iš Sutarties, <...> šių tikslų įgyvendinimui reikalingų priemonių“.
- 73 Tam tikroms gėrimų pakuotėms taikomą akcizą nustatantis reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, gali būti laikomas valstybės narės priimta priemone, kuria siekiama Direktyvoje 94/62, kaip suprantama pagal jos 15 straipsnį, nustatytų tikslų. Iš tiesų, kaip tvirtina Suomijos vyriausybė, šis reglamentavimas skatina ūkio subjektus jungtis prie gėrimų pakuočių grąžinimo sistemos ar patiems sukurti grąžinimo sistemą, kad išvengtų šio akcizo mokėjimo.
- 74 Taikant Direktyvos 94/62 15 straipsnį tokia priemonė turi būti priimta laikantis Sąjungos aplinkosaugos principų ir, *inter alia*, principo „teršėjas moka“ bei prievolių, atsirandančių iš Sutarties. Suomijos vyriausybė teisingai pažymėjo per posėdį, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas reglamentavimas įgyvendina principą „teršėjas moka“, nes akcizą turi sumokėti ūkio subjektas, kuris nepriklauso gėrimų pakuočių grąžinimo sistemai. Be to, jau konstatuota, kad toks reglamentavimas atitinka iš SESV 110 straipsnio kylančias pareigas.
- 75 Iš to, kas minėta, matyti, kad Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalis, 7 ir 15 straipsniai nedraudžia nacionalinio reglamentavimo, kuriuo nustatomas tam tikrų gėrimų pakuočių akcizas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje.
- 76 Atsižvelgiant į visus minėtus svarstymus į pirmąjį–ketvirtąjį klausimus reikia atsakyti taip: SESV 110 straipsnį ir Direktyvos 94/62 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais nedraudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo nustatomas akcizas tam tikroms gėrimų pakuotėms, bet numatomas neapmokestinimas tuo atveju, kai šios pakuotės priklauso veiksmingai grąžinimo sistemai.

Dėl penktojo–aštuntojo klausimų

- 77 Penktuoju–aštuntuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 34, 36 ir 37 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jie draudžia tokį valstybės narės reglamentavimą, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį kitoje valstybėje narėje

įsisteigusiam pardavėjui taikomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti pirmosios valstybės narės rezidentams, kai šis pardavėjas užtikrina gėrimų gabenimą ar patiki jų gabenimą trečiajam asmeniui.

Dėl SESV 34 ir 37 straipsnių taikytinumo

- 78 Pirmiausia reikia nustatyti, ar nagrinėjamos licencijos reikalavimas pagrindinėje byloje turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį ar į 37 straipsnį.
- 79 Šiuo tikslu svarbu apibendrinti pagrindinės bylos teisinį ir faktinį kontekstą.
- 80 Alkoholio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta komercinė monopolija, kuriai suteikta išimtinė mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais Suomijoje teisė. Ši monopolija patikėta *Alko*.
- 81 Alkoholio įstatymo 14 straipsnyje nustatytos dvi *Alko* turimos monopolijos išimtys. Pagal šio straipsnio pirmą pastraipą verstis fermentacijos būdu gautų alkoholinių gėrimų, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 4,7 %, mažmenine prekyba gali ne tik *Alko*, bet ir bet kuris kitas asmuo, turintis kompetentingos institucijos išduotą mažmeninės prekybos licenciją. Pagal šio 14 straipsnio antrą pastraipą mažmenine prekyba fermentacijos būdu gautais alkoholiniais gėrimais, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 13 %, gali verstis ne tik *Alko*, bet ir bet kuris kitas asmuo, kuriam kompetentinga institucija leido gaminti tokius alkoholinius gėrimus Socialinių reikalų ir sveikatos ministerijos nustatytais sąlygomis.
- 82 Pagal Alkoholio įstatymo 8 straipsnį kiekvienas asmuo, alkoholinius gėrimus naudojantis komerciniais arba profesiniais tikslais, turi turėti šiame įstatyme numatytą specialią licenciją, kad galėtų importuoti alkoholinius gėrimus nagrinėjamos veiklos tikslais. Pagal Suomijos vyriausybės pastabas Alkoholio įstatymo 8 straipsnyje numatyta speciali licencija, be kita ko, gali būti mažmeninės prekybos licencija, numatyta šio įstatymo 14 straipsnio pirmoje pastraipoje.
- 83 Kiek tai susiję su pagrindine byla, neginčyta, kad nei EIG, nei V. Visnapuu neturėjo mažmeninės prekybos licencijos, reikalaujamos pagal Alkoholio įstatymo 8 ir 14 straipsnius, kad galėtų importuoti alkoholinius gėrimus tam, kad juos mažais kiekiais parduotų Suomijoje gyvenantiems vartotojams.
- 84 Atsižvelgiant į šias aplinkybes reikia nustatyti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti Suomijoje gyvenantiems vartotojams turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį, ar į SESV 37 straipsnį.
- 85 Suomijos ir Norvegijos vyriausybių teigimu, Alkoholio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta monopolijos schema turi būti vertinama atsižvelgiant į SESV 37 straipsnį, o šio įstatymo 14 straipsnyje numatyta licencijos schema – atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį. Švedijos vyriausybė ir Komisija mano, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas mažmeninės prekybos licencijos reikalavimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 37 straipsnį, o V. Visnapuu mano, kad jis turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį.
- 86 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką reikia išnagrinėti su monopolijos buvimu ir veikimu susijusias normas atsižvelgiant į SESV 37 straipsnio nuostatas, kurios specialiai taikomos valstybinei komercinio pobūdžio monopolijai, kai ji naudojasi savo išimtinėmis teisėmis (Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 17 punktą ir jame nurodyta teismo praktika ir Sprendimo *ANETT*, C-456/10, EU:C:2012:241, 22 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).

- 87 Kitų nacionalinės teisės aktų nuostatų, nesusijusi su monopolijos veikimu, nors ir darančių jai įtaką, poveikis prekybai Sąjungoje turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį (Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 18 punktą ir jame nurodyta teismo praktika ir Sprendimo *ANETT*, C-456/10, EU:C:2012:241, 23 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 88 Taikant šią teismo praktiką reikia patikrinti, ar reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti Suomijoje gyvenantiems vartotojams, kuris yra pateiktų penktojo–aštuntojo klausimų dalykas, yra taisyklė, susijusi su monopolijos buvimu ir veikimu, ar taisyklė, nesusijusi su monopolijos veikimu.
- 89 Alkoholio įstatymo 13 straipsniu prie monopolijos priskirta speciali funkcija apima išimtinę mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais Suomijoje teisę. Tik *Alko* nesuteikta išimtinė teisė mažais kiekiais prekiauti dviejų kategorijų, numatytų Alkoholio įstatymo 14 straipsnyje nukrypti leidžiančiose nuostatose, alkoholiniais gėrimais, nes šia prekyba gali verstis bet koks asmuo, turintis tinkamą licenciją.
- 90 Iš to, kas minėta, matyti, kad Alkoholio įstatymo 13 straipsnyje nustatyta monopolijos schema turi būti nagrinėjama atsižvelgiant į SESV 37 straipsnį, nes jame nustatytos taisyklės, susijusios su nacionalinės komercinės monopolijos buvimu ir veikimu.
- 91 Dvi licencijų schemas, nustatytos Alkoholio įstatymo 14 straipsnyje, nereglamentuoja *Alko* suteiktos monopolijos veikimo ar jos naudojimosi išimtinėmis teisėmis, kaip tai suprantama pagal minėtą teismo praktiką, nes jame numatyta, kad kiti asmenys nei *Alko*, tinkamai įgalioti, gali verstis tam tikrų kategorijų alkoholinių gėrimų mažmenine prekyba. Todėl šios dvi licencijų schemas yra nesusijusios su *Alko* suteiktos monopolijos veikimu ir turi būti vertinamos atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį, kaip teisingai tvirtina Suomijos ir Norvegijos vyriausybės.
- 92 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo penktajame–aštuntajame klausimuose aiškiai numatomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją pagrindinėje byloje taikomas V. Visnapuu. Toks reikalavimas turėti licenciją neišvengiamai kyla iš Alkoholio įstatymo 14 straipsnio, todėl turi būti vertinamas atsižvelgiant į SESV 34 straipsnį, o ne į SESV 37 straipsnį.
- 93 Remiantis sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktomis faktinėmis išvadomis, apibendrintomis šio sprendimo 32 punkte, matyti, kad kai kurie V. Visnapuu importuoti alkoholiniai gėrimai, visų pirma spiritiniai, nebuvo numatyti dviejose licencijų schemose, nustatytose šio įstatymo 14 straipsnyje, todėl jie buvo priskirtini tik prie *Alko* suteiktos mažmeninės prekybos monopolijos pagal šio įstatymo 13 straipsnį.
- 94 Šiuo klausimu primintina, kad esant tokiai situacijai SESV 37 straipsnis nereikalauja visiškai panaikinti valstybinių komercinių monopolijų, bet nustato, kad jas reikia pertvarkyti taip, jog būtų užtikrinta, kad valstybių narių subjektai nebus diskriminuojami dėl prekių pirkimo ir pardavimo sąlygų (Sprendimo *Franzén*, C-189/95, EU:C:1997:504, 38 punktą ir jame nurodyta teismo praktika ir Sprendimo *Hanner*, C-438/02, EU:C:2005:332, 34 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 95 Taigi, SESV 37 straipsnis reikalauja monopolijos organizavimą ir veikimą įvykdyti taip, kad būtų išvengta bet kokios valstybių narių piliečių tarpusavio diskriminacijos dėl tiekimo ir realizavimo, kad kitų valstybių narių kilmės prekės neatsidurtų nepalankesnėje padėtyje nei teisiškai, nei faktiškai, palyginti su nacionalinėmis prekėmis, ir kad valstybių narių ekonomikos konkurencija nebūtų iškraipyta (Sprendimo *Franzén*, C-189/95, EU:C:1997:504, 40 punktą).
- 96 Teisingumo Teismui pateiktoje bylos medžiagoje nėra pakankamai informacijos šiuo klausimu, todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas turi patikrinti, ar Alkoholio įstatymo 13 straipsniu *Alko* suteikta mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais monopolija atitinka pirmiau minėtas sąlygas.

Dėl importo kiekybiniam apribojimui lygiaverčio poveikio priemonės, kaip tai suprantama pagal SESV 34 straipsnį, egzistavimo

- 97 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, reikia išnagrinėti, ar valstybės narės reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurią kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam pardavėjui taikomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti pirmosios valstybės narės rezidentams, kai šis pardavėjas užtikrina gėrimų gabenimą ar patiki jų gabenimą trečiajam asmeniui, yra importo kiekybiniam apribojimui lygiaverčio poveikio priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 34 straipsnį.
- 98 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 34 straipsnyje numatytas lygiaverčio poveikio priemonių draudimas taikomas bet kokiam valstybių narių teisės aktui, galinčiam tiesiogiai ar netiesiogiai, faktiškai ar potencialiai trukdyti valstybių narių prekybai (žr., be kita ko, Sprendimo *Dassonville*, 8/74, EU:C:1974:82, 5 punktą ir Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 32 punktą).
- 99 Atsižvelgiant į šią teismo praktiką, reikia konstatuoti, kad reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją siekiant importuoti alkoholinius gėrimus, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kliudo kitoje valstybėje narėje įsisteigusiams ūkio subjektams laisvai importuoti alkoholinius gėrimus į Suomiją siekiant juos pardavinėti mažais kiekiais.
- 100 Konkrečiai kalbant, yra reikšmingos nacionalinio reglamentavimo nuostatos, nustatančios kelias sąlygas, kaip gauti pagrindinėje byloje nagrinėjamą mažmeninės prekybos licenciją. Pirmą, Alkoholio įstatymo 14 straipsnio trečioje pastraipoje nustatyta, kad mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais licencija gali būti suteikta bet kuriam asmeniui, kuris atitinka būtinas sąlygas ir yra patikimas, kaip reikalaujama.
- 101 Kita vertus, Alkoholinių gėrimų įstatymo 14 straipsnio ketvirtoje pastraipoje pažymėta, kad šio straipsnio pirmoje ir antroje pastraipose numatyta mažmeninė prekyba gali būti vykdoma tik institucijų nustatytoje prekybos vietoje, kuri atitinka vietos, prekybos vietos ir veiklos sąlygas ir kurioje prekyba organizuojama taip, kad galima būtų vykdyti kontrolę.
- 102 Šiomis aplinkybėmis pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją siekiant juos importuoti ir pardavinėti mažais kiekiais Suomijos vartotojams gali kliudyti valstybių narių tarpusavio prekybai, kaip tai suprantama pagal minėtą teismo praktiką, nes jis kliudo kitoje valstybėje narėje įsisteigusiams ūkio subjektams laisvai importuoti alkoholinius gėrimus į Suomiją siekiant vykdyti jų mažmeninę prekybą.
- 103 Aišku, Teisingumo Teismas nusprendė, kad tam tikrus pardavimo būdus ribojančios ar draudžiančios nacionalinės nuostatos, kurios, viena vertus, taikomos visiems atitinkamiems ūkio subjektams, savo veiklą vykdančioms nacionalinėje teritorijoje, ir, antra vertus, daro tokį patį teisinį ir faktinį poveikį nacionalinių prekių ir prekių iš kitų valstybių narių prekybai, negali tiesiogiai ar netiesiogiai, iš tikrųjų ar potencialiai riboti valstybių narių tarpusavio prekybos, kaip tai suprantama pagal Sprendimo *Dassonville* įtvirtintą teismo praktiką (8/74, EU:C:1974:82) (žr., be kita ko, Sprendimo *Keck ir Mithouard*, C-267/91 ir C-268/91, EU:C:1993:905, 16 punktą ir Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 19 punktą).
- 104 Pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją neatitinka Teisingumo Teismo Sprendime *Keck ir Mithouard* (C-267/91 ir C-268/91, EU:C:1993:905, 16 punktas) nustatytos pirmos sąlygos, pagal kurią nagrinėjamos nacionalinės nuostatos turi būti taikomos visiems atitinkamiems ūkio subjektams, vykdančioms veiklą nacionalinėje teritorijoje.
- 105 Viena vertus, kalbant apie reikalavimą turėti mažmeninės prekybos licenciją, numatytą Alkoholio įstatymo 14 straipsnio pirmoje pastraipoje, pasakytina, kad Teisingumo Teismas konstatavo, kad jis netaikomas visiems atitinkamiems ūkio subjektams, vykdančioms veiklą nacionalinėje teritorijoje. Iš

- tiesų, *Alko* turi teisę verstis visų alkoholinių gėrimų, įskaitant numatytus Alkoholio įstatymo 14 straipsnyje, mažmenine prekyba pagal teisės nuostatą, būtent Alkoholio įstatymo 13 straipsnį. Taigi, *Alko* neprivalo gauti mažmeninės prekybos licencijos iš kompetentingų institucijų tokiomis pačiomis sąlygomis, kokios nustatytos Alkoholio įstatymo 14 straipsnio trečioje pastraipoje.
- 106 Kita vertus, mažmeninės prekybos licencija, numatyta Alkoholio įstatymo 14 straipsnio antroje pastraipoje, suteikiama tik Suomijoje įsisteigusiems alkoholinių gėrimų gamintojams, t. y. išskyrus kitose valstybėse narėse įsisteigusius gamintojus.
- 107 Todėl pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją siekiant alkoholinius gėrimus importuoti ir pardavinėti mažais kiekiais Suomijos vartotojams neatitinka pirmos sąlygos, nustatytos Sprendime *Keck ir Mithouard* (C-267/91 ir C-268/91, EU:C:1993:905, 16 punktą), ir nereikia nagrinėti, ar šis reikalavimas daro tokį patį teisinį ir faktinį poveikį nacionalinių prekių ir prekių iš kitų valstybių narių prekybai.
- 108 Atsižvelgiant į tai, kas minėta, reikia nuspręsti, kad valstybės narės reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam pardavėjui taikomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti pirmosios valstybės narės rezidentams, kai šis pardavėjas užtikrina gėrimų gabenimą ar patiki jų gabenimą trečiajam asmeniui, yra importo kiekybiniam apribojimui lygiavertis poveikio priemonė, kaip tai suprantama pagal SESV 34 straipsnį.
- Dėl pateisinimo, kaip jis suprantamas pagal SESV 36 straipsnį, egzistavimo
- 109 Pagal SESV 36 straipsnį, SESV 34 ir 35 straipsnių nuostatos netrukdo valstybėms narėms drausti ar riboti importą, eksportą ar tranzitą, kai tai pateisinama visuomenės dorovės, viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos apsaugos, nacionalinių vertybių, turinčių meninę, istorinę ar archeologinę vertę, ir pramonės bei prekybos nuosavybės apsaugos priežastimis. Tokie draudimai arba apribojimai neturi tapti savavališka diskriminacijos priemone ar užslėptu valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimu.
- 110 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką laisvo prekių judėjimo apribojimas gali būti pateisinamas SESV 36 straipsnyje išvardytais bendrojo intereso pagrindais arba privalomais reikalavimais. Abiem atvejais nacionalinė nuostata turi būti tinkama tam, kad būtų užtikrinamas ja siekiamas tikslas, ir neviršyti to, kas būtina jam pasiekti (žr., be kita ko, Sprendimo *Ker-Optika*, C-108/09, EU:C:2010:725, 57 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 111 Suomijos, Švedijos ir Norvegijos vyriausybės, priešingai nei V. Visnapuu, mano, kad kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam pardavėjui taikomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti pirmosios valstybės narės rezidentams, kai šis pardavėjas užtikrina gėrimų gabenimą ar patiki jų gabenimą trečiajam asmeniui, yra pateisinamas siekiant žmonių sveikatos ir gyvybės apsaugos tikslo, nurodyto SESV 36 straipsnyje. Suomijos vyriausybė, be kita ko, teigia, kad Alkoholio įstatymo tikslas, kylantis iš jo 1 straipsnio, yra nukreipti alkoholio vartojimą taip, kad žmonių sveikata ir visuomenė būtų apsaugotos nuo žalingo alkoholio poveikio, nustatant mažmeninės prekybos etape monopolijos ir licencijų schemą.
- 112 Konkrečiai kalbant apie Alkoholio įstatymo 14 straipsnį, iš šios nuostatos matyti, kad mažmeninės prekybos licencija gali būti išduota tik asmeniui, atitinkančiam būtinas sąlygas ir patikimam, kaip reikalaujama, pagal šio straipsnio trečią pastraipą, o verstis mažmenine prekyba galima tik institucijų nustatytoje prekybos vietoje, kurioje prekyba organizuojama taip, jog galima būtų vykdyti kontrolę, pagal šio straipsnio ketvirtą pastraipą.

- 113 Šiuo klausimu Suomijos vyriausybė teigia, kad įdiegus mažmeninės prekybos licencijos schemą leidžiama kontroliuoti, kaip mažmenininkai laikosi mažmeninę prekybą alkoholiniais gėrimais reglamentuojančių nuostatų, visų pirma pareigos prekiauti tik nuo 7 valandos ryto iki 9 valandos vakaro, draudimo pardavinėti jaunesniems nei 18 metų asmenims ir draudimo pardavinėti neblaiviems asmenims.
- 114 Be to, ši vyriausybė teigia, kad visuomenės sveikatos ir viešosios tvarkos apsaugos lygmuo, kuris yra Suomijos politikos alkoholio srityje tikslas, negali būti pasiektas mažiau ribojančiomis priemonėmis nei išankstinė mažmeninės prekybos licencija arba išimtinė monopolijos teisė. Iš tiesų, leidimas kitose valstybėse narėse įsisteigusiems pardavėjams laisvai pardavinėti ir gabenti alkoholinius gėrimus Suomijos rezidentams sukurtų naują šių gėrimų platinimo kanalą, kuris nebūtų kontroliuojamas kompetentingų institucijų.
- 115 Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad teisės aktai, kurių tikslas kontroliuoti alkoholio vartojimą, siekiant išvengti žalingų alkoholinių medžiagų padarinių žmonių sveikatai ir visuomenei, ir taip kovoti su piktnaudžiavimu alkoholiu, atspindi SESV 36 straipsnyje pripažįstamą susirūpinimą visuomenės sveikata ir viešąja tvarka (Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 28 punktą ir Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 40 punktą).
- 116 Vis dėlto tam, kad rūpestis visuomenės sveikata ir viešąja tvarka pateisintų pagrindinėje byloje nagrinėjamos išankstinės licencijų tvarkos sukeltą apribojimą, būtina, kad nagrinėjama priemonė būtų proporcinga siekiamam tikslui ir kad ji nebūtų savavališka diskriminacijos priemonė ar užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas (Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 29 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 41 ir 43 punktus).
- 117 Pirmiausia, kalbant apie priemonės proporcingumą, kadangi ji susijusi su laisvo prekių judėjimo išimtimi, nacionalinės valdžios institucijos turi įrodyti, kad jų teisės aktai atitinka proporcingumo principą, t. y. kad jų reikia norint pasiekti nurodytą tikslą, šiuo atveju – apsaugoti visuomenės sveikatą ir viešąją tvarką, ir kad šio tikslo negalima pasiekti mažesniais arba darančiais mažesnę poveikį Bendrijos vidaus prekybai draudimais ar apribojimais (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 31 punktą ir Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 50 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 118 Vis dėlto, jei nacionalinė nuostata patenka į visuomenės sveikatos sritį, reikia atsižvelgti į tai, kad žmonių sveikata ir gyvybė tarp Sutarties saugomų interesų užima svarbiausią vietą ir kad būtent valstybės narės turi nuspręsti, kokio lygio visuomenės sveikatos apsaugą jos ketina suteikti ir kaip šį lygį pasiekti. Kadangi lygis valstybėse narėse gali skirtis, valstybėms narėms turi būti suteikta diskrecija (Sprendimo *Ker-Optika*, C-108/09, EU:C:2010:725, 58 punktą ir jame nurodyta teismo praktika ir Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 32 ir 33 punktai).
- 119 Šiuo atveju proporcingumo kontrolė ir nustatytų priemonių būtinybė reiškia, kad reikia atlikti Suomijos padėtį apibūdinančių teisinių ir faktinių aplinkybių analizę, kurią geriau nei Teisingumo Teismas gali atlikti pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis turimais teisinais ir faktiniais duomenimis, turi patikrinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama išankstinės licencijos sistema yra tinkama užtikrinti visuomenės sveikatos ir viešosios tvarkos apsaugos tikslą ir ar šį tikslą galima pasiekti bent jau tokio paties veiksmingumo lygmens mažiau ribojančiomis priemonėmis (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 37 ir 38 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką ir Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C 170/04, EU:C:2007:313, 55 punktą).

- 120 Šiuo klausimu visų pirma primintina, kad Alkoholio įstatymo 14 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatyta pareiga verstis mažmenine prekyba nurodytoje prekybos vietoje. Kaip patvirtino Suomijos vyriausybė per posėdį, ši pareiga draudžia pagal Alkoholio įstatymo 14 straipsnio pirmą ir antrą pastraipas verstis nuotoline prekyba alkoholiniais gėrimais, jei jie užtikrina gabenimą ar gabenimą patiki trečiajam asmeniui.
- 121 Nors *Alko* iš esmės taip pat vykdo mažmeninę prekybą nustatytoje prekybos vietoje pagal Alkoholio įstatymo 13 straipsnio antrą pastraipą, iš šio įstatymo 13 straipsnio trečios pastraipos matyti, kad *Alko* gali vykdyti mažmeninę prekybą alkoholiniais gėrimais juos siūsdama klientui ar pirkėjui pagal dekreto nuostatas. Šiuo klausimu per posėdį apklausta Suomijos vyriausybė patvirtino, kad tam tikrais atvejais *Alko* iš tiesų turi teisę vykdyti prekybą alkoholiniais gėrimais paštu.
- 122 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, be kita ko, ar tikslas leisti kompetentingoms institucijoms kontroliuoti, kaip mažmenininkai laikosi mažmeninę prekybą alkoholiniais gėrimais reglamentuojančių nuostatų, visų pirma pareigos prekiauti tik nuo 7 valandos ryto iki 9 valandos vakaro, draudimo pardavinėti jaunesniems nei 18 metų asmenims ir draudimo pardavinėti neblaiviems asmenims, gali būti pasiektas bent jau tokio paties veiksmingumo lygmens licencijos sistema, kuri nereikalautų, kad mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais būtų vykdoma tik institucijų nustatytoje prekybos vietoje.
- 123 Antra, kad susirūpinimas visuomenės sveikata ir viešąja tvarka galėtų pateisinti importo kiekybiniam apribojimui lygiaverčio poveikio priemonę, kaip tai suprantama pagal SESV 34 straipsnį, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją, būtina, kad šis reikalavimas turėti licenciją nebūtų nei savavališka diskriminacijos priemonė, nei paslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas, kaip reikalauja SESV 36 straipsnis (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 29 punktą ir Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 41 punktą).
- 124 Šiuo klausimu, kiek tai susiję su mažmeninės prekybos licencijos schema, nustatyta Alkoholio įstatymo 14 straipsnio pirmoje pastraipoje, kuri apima fermentacijos būdu gautus alkoholinius gėrimus, kurių tūrinė etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 4,7 %, jokie Teisingumo Teismo turimi duomenys neleidžia manyti, kad Suomijos valdžios institucijų nurodyti visuomenės sveikatos pagrindų tikslai buvo iškreipti ir panaudoti taip, jog būtų nustatyta diskriminacija, palyginti su prekėmis, kilusiomis iš kitų valstybių narių, arba netiesiogiai apsaugotos tam tikros nacionalinės prekės (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ahokainen ir Leppik*, C-434/04, EU:C:2006:609, 30 punktą ir Sprendimo *Rosengren ir kt.*, C-170/04, EU:C:2007:313, 42 punktą).
- 125 Kiek tai susiję su mažmeninės prekybos licencijos schema, nustatyta Alkoholio įstatymo 14 straipsnio antroje pastraipoje, kuri leidžia alkoholinių gėrimų gamintojams parduoti savo gaminius su sąlyga, kad jie gauti fermentacijos būdu, o etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 13 %, Teisingumo Teismas jau nusprendė, jog tai taikoma tik Suomijoje įsisteigusiesiems gamintojams, t. y. išskyrus kitose valstybėse narėse įsisteigusius gamintojus.
- 126 Taikoma ši išimtis tik Suomijoje įsisteigusiesiems gamintojams turi apsaugoti nacionalinius fermentacijos būdu gautus alkoholinius gėrimus, kurių etilo alkoholio koncentracija yra ne didesnė kaip 13 %. Vis dėlto tokio poveikio egzistavimo nepakanka nustatyti, kad Suomijos valdžios institucijų nurodyti visuomenės sveikatos pagrindų tikslai buvo iškreipti ir panaudoti taip, jog nustatyta diskriminacija iš kitų valstybių narių kilusių prekių atžvilgiu arba netiesiogiai apsaugotos tam tikros nacionalinės prekės, kaip tai suprantama pagal SESV 36 straipsnį ir minėtą teismo praktiką.
- 127 Šiuo klausimu apklausta per posėdį Suomijos vyriausybė pažymėjo, kad šia licencijos schema siekiama ne tik anksčiau nurodytų visuomenės sveikatos ir viešosios tvarkos pagrindų, bet ir turizmo skatinimo tikslo, nes siekiama leisti ribotam skaičiui Suomijoje įsisteigusių alkoholinių gėrimų gamintojų, naudojant tradicinius rankų darbo būdus, pardavinėti savo produkciją gamybos vietoje. Ši vyriausybė

kaip pavyzdį nurodė tam tikrus uogų vynus, pagamintus ūkiuose, esančiuose Suomijos teritorijoje, kurių vartotojai turi galimybę nusipirkti gamybos vietoje. Ši vyriausybė pridūrė, kad ji negali suteikti licencijos kitose valstybėse narėse įsisteigusiems alkoholinių gėrimų gamintojams pardavinėti produkciją gamybos vietose, kurios yra ne Suomijos teritorijoje.

- 128 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis visomis svarbiomis teisinėmis ir faktinėmis aplinkybėmis, visų pirma ribotu, tradiciniu ir rankų darbo nacionalinių produktų, kuriems taikoma ši Suomijos vyriausybės Teisingumo Teismui pateiktose pastabose nurodyta išimtis, pobūdžiu, turi įvertinti, ar Suomijos valdžios institucijų nurodyti visuomenės sveikatos ir viešosios tvarkos pagrindų tikslai buvo iškreipti ir panaudoti taip, kad būtų nustatyta diskriminacija iš kitų valstybių narių kilusių prekių atžvilgiu arba netiesiogiai apsaugotos tam tikros nacionalinės prekės, kaip tai suprantama pagal SESV 36 straipsnį.
- 129 Atsižvelgiant į visus minėtus svarstymus, į penktąjį–aštuntąjį klausimus reikia atsakyti taip: SESV 34 ir 36 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jie nedraudžia tokio valstybės narės reglamentavimo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam pardavėjui taikomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti pirmojoje valstybėje narėje gyvenantiems vartotojams, kai šis pardavėjas užtikrina gėrimų gabenimą ar patiki jų gabenimą trečiajam asmeniui, jei šis reglamentavimas tinkamas tam, kad būtų užtikrintas siekiamas tikslas, šiuo atveju visuomenės sveikatos ir viešosios tvarkos apsauga, šio tikslo negalima pasiekti bent jau tokio paties veiksmingumo lygmens mažiau ribojančiomis priemonėmis ir šis reglamentavimas nėra savavališka diskriminacijos priemonė ar užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas, visa tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 130 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. SESV 110 straipsnį ir 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų 1 straipsnio 1 dalį, 7 ir 15 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jais nedraudžiamas valstybės narės reglamentavimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kuriuo nustatomas akcizas tam tikroms gėrimų pakuotėms, bet numatomas neapmokestinimas tuo atveju, kai šios pakuotės priklauso veiksmingai grąžinimo sistemai.
2. SESV 34 ir 36 straipsnius reikia aiškinti taip, kad jie nedraudžia tokio valstybės narės reglamentavimo, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, pagal kurį kitoje valstybėje narėje įsisteigusiam pardavėjui taikomas reikalavimas turėti mažmeninės prekybos licenciją alkoholinių gėrimų importui siekiant juos mažais kiekiais pardavinėti pirmojoje valstybėje narėje gyvenantiems vartotojams, kai šis pardavėjas užtikrina gėrimų gabenimą ar patiki jų gabenimą trečiajam asmeniui, jei šis reglamentavimas tinkamas užtikrinti tam, kad būtų pasiektas siekiamas tikslas, šiuo atveju visuomenės sveikatos ir viešosios tvarkos apsauga; šio tikslo negalima pasiekti bent jau tokio paties veiksmingumo lygmens mažiau ribojančiomis priemonėmis ir šis reglamentavimas nėra savavališka diskriminacijos priemonė ar užslėptas valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimas, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Parašai.